

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir Bozdağ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Feleknas Uca
Batman Milletvekili

Türkiye cezaevleri, hasta mahpuslar için ölüm mekânı olmayı sürdürmektedir. Hasta mahpusların tahliyeleri engellenmekte, tedavileri karşılanmamaktadır. Hapishanelerde; ağır kalp ve kanser hastaları, çoklu kronik rahatsızlıkları bulunanlar, ağır psikolojik rahatsızlıkları olanlar ve yaşamını tek başına devam ettiremeyen yüzlerce hasta mahpus bulunmaktadır. Bu ağır ihlaller dolayısıyla son günlerde hapishanelerden mahpusların cenazeleri çıkmaktadır. İnsan Hakları Derneği'nin verilerine göre; 2020 yılının ilk aylarından, Aralık 2021 tarihine kadar yedisi infaz ertelemelerinden kısa bir süre sonra olmak üzere en az 59 hasta mahpus yaşamını yitirmiştir. Yine İnsan Hakları Derneği Hapishaneler Komisyonuna göre Türkiye cezaevlerinde 604'ü ağır olmak üzere 1605 hasta mahpus bulunmaktadır.

Hasta mahpusların nitelikli sağlık hizmetine erişim sağlanmadığı ve cezaevinde yaşamlarını yitirdiği cezaevi politikası sürerken, Hayati Kaytan isimli, yüzde 60 Engelli hasta mahpusun durumu da basına yansımış ve sağlık hakkının ihlal edildiği ailesi ve avukatlarınca ifade edilmiştir. Bolu F Tipi Cezaevinde mahpus olan Kaytan'ın sağ elinin engelli olduğunu, sol omuzunda da sıkıntıları olduğu ve sol-sağ ayak parmaklarının kesik olduğu ifade edilmektedir. Kaytan'ın bel ve boyun bölgesinde fitik ve midede sindirim zayıflığının olduğu ve sağlık raporlarına göre el ve ayaklarından kaynaklı olarak yüzde 60 engelli raporunun bulunduğu, paleomorfik adenom ve beyinmalign neoplazmi/epilepsi olduğu ifade edilmektedir. 2009 yılında Ankara'da beyin tümörü ameliyatı geçirmiş, ameliyat sonrası kalan tümör artığı 28 seans ile kurutulmuş, 2009'dan bu yana ise hastalığı ile ilgili kontrol ve tıbbi takibinin devam ettiği bilinmektedir. Engelli ve hasta olan ve bunlarla birlikte kronik birçok sağlık sorunu bulunan ve kendi başına yaşamını idame ettiremeyen Kaytan'ın ve bu durumdaki mahpusların cezaevinde kalmasının ağır hak ihlallerine ve hatta ölüme yol açacağı bilinmelidir. Ağır hasta tutsakların cezaevi ve korona koşulları nedeniyle de sağlık hizmeti alamadığı bilinmektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Yüzde atmış engelli durumu olan Hayati Kaytan'ın beyinde bulunan tümörden kaynaklı birçok rahatsızlığı bulunmakta. Sık sık bilincini kaybeden Kaytan'ın infazına ara verilmesi gerekmektedir. Hayati Kaytan'ın yaşam hakkını korumak amacıyla serbest bırakılması için bir girişimde bulunacak mısınız?
- 2) Kendi başına yaşamını idame ettiremeyen ağır hasta mahpusların ısrarla cezaevlerinde tutulmasının, hastaların ölümlerinin beklenmesinin hukuki dayanağı nedir? Ağır hasta tutsakların ölmeye yakın hastaneye gönderilmesi politikasına son verecek misiniz?
- 3) Türkiye cezaevlerinde hasta olduğu sağlık raporlarla ortaya konulmuş kaç mahkûm bulunmaktadır? Bunların kaç kadın, engelli ve 65 yaş üzerindedir?
- 4) Cezaevi koşullarında hasta ve ağır hasta mahpusların sağlık hizmetleri nasıl karşılanmaktadır?
- 5) İnfazının çoğunu yerine getirmiş 604 ağır hasta mahpusun yaşam hakkının korunması amacıyla tahliye edilmesi için yapılan herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 6) Ağır hasta mahpuslar 5275 sayılı yasanın 16. Maddesinin hangi şartlarını yerine getirmemektedir? Bu şartları uymasına rağmen serbest bırakılmayan ağır hasta tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
- 7) 2020 yılından bu yana cezaevlerinde yaşamını yitiren 96 kişinin ölümü hakkında başlattığınız bir soruşturma mevcut mudur?
- 8) Türkiye cezaevlerinde, 2015-2022 yılları arasında yaşamını yitirenlerin sayısı kaçtır?